

Az előítélet-mentes, szabadelvű, pragmatikus döntéshozatal viszi előre a várost

A város első embere elégedetlen, de optimista

Dr. Lippai Pál polgármester nyilatkozata lapunknak

Fotó: Nagy László

Mivel az utóbbi napokban föléllétkültek a viták Szeged polgármestere körül, mielőtt ünnepi számadást kértem volna, a nyilatkozatok felől érdeklődtem. „A város helyzetét nem a képviselők álláspontja minősíti, hanem a közgyűlés döntéseinek hatása. Természetes dolog a vita, ez a demokrácia velejárója. Biztos vagyok abban, hogy akik az elnyomatás éveiben megtanultak a sorok között olvasni, most a nyilvánosan kifejtett nézetek közül a tényszerű megállapításoknak hisznek, s nem a szóbeszédnek” – mondta Lippai Pál.

■ Polgármester úr, hogyan ítéli meg: előrelépett-e a város, s ha igen, milyen területeken?

– Az esetleges előrelépést véleményem szerint csak a négyéves ciklus lezárásával lehet és szabad megállapítani; addig legfőbb részeredményeket regisztrálhatunk. Szeged ebben az évben körülbelül tízmilliárd forinttal gazdálkodhatott, ennek nyolcvan százalékát az oktatás- és az egészségügy béreire és épületeinek, intézményeinek fenntartására, húsz százalékát pedig beruházásokra, felújításokra fordította.

1993-ban a legnagyobb beruházás: a harmadik körút további szakaszának és az algyői szennyvíztisztító immáron közel nyolcvan százalékos készülségig történt megépítése volt. Az önerős csatornaépítés keretében tíz kilométernyit építettünk a város százmilliósi hozzájárulásával. Megérkezett az a 11 trolis, amelyről még a tavalyi év végén döntöttünk, ám a közlekedési vállalat villamosparkját is fiatalítani kellett. Elkészült a modern diagnosztikai intézet az orvosok egyetemén, amelyre azért vagyunk büszkéek, mert a város gazdagodott vele. A kórház rekonstrukciója is folytatódott, a gyermekkorházban új pavilont adtunk át, amelyben kardiológia, ambulancia és oktatási kabinet szolgálja a kis betegeket. A háziorvosi rendelők felszerelésére az utóbbi két évben többet költött a város, mint a megelőző tíz esztendőben együttvéve. És persze elkezdődött a szabadterei nézőterének lebontása is.

■ Ez az anyagi ráfordítások leltára. Melyek a fő mutatói a helyhatósági „törvénykezésnek”?

– Az önkormányzat ebben az évben ötven rendeletet alkotott, amelyek közül kiemelkedik a májusban törvényerőre emelkedett szociális törvény végrehajtásaként megfogalmazott helyi elképzelés a szociális segélyekről, a zöld terület védelméről és a nem lakás célú helyiségek albérléséről. Ebben az időszakban 400 határozatot hoztunk, köztük van a város hosszú távú fejlesztési koncepciója.

Döntöttünk az újszegedi gimnázium önállósításáról, és céltámogatásban részesítettünk két elkészült és további négy épülő tornatermet. Az év folyamán elkezdődött a nagyváros hatalmas oktatási intézményrendszerének felülvizsgálata, természetesen a hatékonyabb gazdálkodás érdekében.

A színházról: a kétszékű létező viták és gazdasági problémák ellenére háromtagozatos, színvonalasan produkáló teátruma van a városnak. Az ország nyilvánossága, a szakmai kritika még mindig többet foglalkozik a művészeti színvonalal, mint a botrányokkal.

A város ez évi költségvetésének másfél százalékát fordította a helyi sport támogatására, holott a központi pénzügyi keret csupán hét század százaléka volt. A kiugró aránykülönbséget igazolja, hogy a kézilabda, a röplabda, a vízipóló, a kajak-kenu, az úszás, különösen a búvárzás, valamint a kick-box és a biliárd révén városunk a legsikeresebb sportévet zárta néhány napja épp a Délmagyarország szép ünnepével.

■ Úgy hallani, hogy végre nőtt a szegedi polgárok száma, s emelkedett a vállalkozók aránya is.

– Örömmel számolok be most, a kis Jézus születése napján arról, hogy a város természetes szaporodása 420, a gyarapodás pedig mindösszesen, a betelepülőkkel, ideköltözőkkel együtt 3000. Szegeden 15 000 egyéni vállalkozót tartanak nyilván, ebben az évben négyezer a növekedés.

■ Mi található a veszteség rovatban?

– Az, amit nem sikerült elérni. Az országban sok városban magasabb, de itt is nyugtalanító a 12 százalékos munkanél-

külség. 3500 lakásigénylést tartunk nyilván, s ha nem születik országos szintű intézkedés, nem sok jót mondhatunk a várakozóknak. Szomorú helyzetben vagyunk, ha a közbiztonságra gondolunk. A statisztikák szerint csökkent ugyan a bűnügyek száma, de ezek brutalitása egyre nő. Határhelyzetben lévő tranzitvárosunkban kötelező a helyi költségvetésből is finanszírozni a rendőrséget, autóval, benzinnel egyaránt.

■ Mi a helyzet a bérlakásokkal?

– A nyár elején hoztunk egy rendeletet arról, hogy 3600 bérlakást idegenítettünk el, s a későbbiekben majdnem ugyanennyit készítettünk elő a megvásárlásra. A jövő év elején kapják kézhez az érintettek a város határozatát.

■ Hogyan ítéli meg három év tapasztalatával az önkormányzati törvény hatékonyságát, s ebben a törvényben a polgármester helyét, szerepét?

– Az önkormányzati törvényt az 1990-ben megválasztott parlament hozta létre. Tudjuk róla, hogy jelentős kompromisszum eredménye

volt, ráadásul a korábbi egyéni, diktatórikus irányítási modell helyére egy túllontúl közösségi, testületi felelősségi rendszert hozott. Ezen nem is lehet csodálkozni, de a törvény hibáira föl kell hívni a figyelmet. Az például tarthatatlan, hogy a testület nem a fő folyamatokról dönt, hanem az operatív munkában vész el. Ez azért lehet így, mert a törvény nem mondja ki egyértelműen, hogy mi a polgármester jogköre, s mi ténylegesen a közgyűlés kompetenciája. A lényeg: a testületben eliminálódik a döntéshozó felelőssége.

■ Ha onnan nézzük a várost, hogy a politikai intézményrendszer és a jogállam kiépült, mi a minősítése mindannak, ami itt történik?

– Mindenekelőtt az, hogy a városi irányítás nem azonos a parlamenti törvényhozással. Tény, hogy az Országgyűlés munkájának köszönhetően kialakultak a polgári demokrácia garanciái, de ez nem befolyásolja, hogy az önkormányzati testületet kényszerkötésben tartják a költségvetésről szóló rendelettel, lévén az kétharmados „törvény”. Legnagyobb kudarcként élem meg, hogy a kényszerkötés valóban kényszer a szónak abban az értelmében, hogy a különböző politikai csoportot képviselők sok esetben nem a nézetet minősítik, hanem azt, hogy a gondolat honnan származik. Én biztos vagyok abban, és ezt képviselem minden fórumon, hogy csakis az előítéletmentes, szabadelvű, pragmatikus döntéshozatal viszi előre a város ügyét. Nem hinném, hogy bárki képes lenne bebizonyítani, hogy én polgármesterként egy párt nézeteit favorizálnám. Éppen ezért bosszant, hogy MDF-es képviselőtársaim állandó gyanakvással méregetik a mondataimat, holott én csak arra koncentrálok, hogy minél hatékonyabban és logikusabban szol-

gáljam a városomat. Hamar rájöttem arra, hogy nem építhetek rövid távú népszerűsége, ezért most is csak azt mondhatom: szeretném, ha a megbízatásom végén, összefoglalóan a város vezetésének teljesítményét, mondanék véleményt a polgármesterről. Az első négy év tanulódó a városnak és a közgyűlésnek egyaránt. A nyugati demokráciáktól csak annyit tanulhatunk, amennyi átvehető a mi gyakorlatunkba, a többi elméleti viszony, azaz ebben az új demokráciában mi magunkat találjuk ki. Ha e négy év alatt csak annyit érünk el, hogy a következő vezetés egy fölkészült apparátus és egy rendezett várost vehet át, akkor már jól dolgoztunk.

■ Melyek a mutatói a jó munkának?

– Szerintem három dolog kell elérni. Először: a várost működtető közüzemi vállalatoknak valódi gazdálkodóként kell részt venniük a társadalmi életben. Elérhető ez privatizálás, átalakulás vagy tőkebevonás útján. Másodsor: kialakítsuk a városi vagyonnal való gazdálkodás logikáját. Harmadsor: a különféle társaságokban lévő városi részesedéssel jól gazdálkodjunk.

■ Elégedett, vagy csalódott a polgármester?

– Ezen a poszton nem lehet elégedett az ember, ráadásul én maximalista vagyok. Az itteni aprómunkában naponta leharcolom magam, esténként talán nem is én, hanem egy darab fa zuhan az ágyamba, reggelente mégis képes vagyok fölfedezni magamban az újraéledés lendületét. Szeged kedvezőtlen földrajzi helyzete ellenére jönnek a külföldi befektetők, s mindenki azt mondja: csodálatos városba érkeztek. Engem, a lokálpatriótát többek között ez éllet. A világban sokfelé számolnak velünk, ismerik az itteni szellemi adottságot, s igyekeznénk mindenkiben megerősíteni a tényt, hogy öröm itt élni.

■ Polgármester úr, köszönöm a beszélgetést és boldog ünnepet kívánok.

– Én is boldog karácsonyt kívánok a Délmagyarország olvasóinak, minden szegedinek.

Dlusztus Imre

■ Az ismert zsidó családokban a keresztnév mellé a család neve került. Jézus mégsem a Dávid házából származó József család nevét kapja meg, hanem városát, Názáretét. Ó a Názáreti Jézus.

– Tulajdonképpen nem szaktíz az a hagyomány, mert gyakori az egy név, amit a körülmetéléskor kap a fiú. Pál például a Tarzusi előnevet kapja, tehát a helység név is megjelenik. A különlegesség Jézus elnevezésében az, hogy akkor a názáreti jelző leértékelést jelentett. Utalhatok arra, amit az egyik apostol később ki is mond: „Ugyan mi jó lehet Názáretből?” Názáretnek nagyon a rossz a híre, pogány vidékekkel határos, ahol általában nem a zsidó törvények szerinti élet zajlott. Számunkra megszűnt ez a rossz csengés, hiszen a Názáreti Jézusból alakítjuk ki a mi Názáret fogalmunkat.

■ Püspök úr, úgy vélem, pap számára az első házasság, az első temetés, az első gyónatás életre szóló élmény. Hogyan emlékszik az első kisbabára, akit megkeresztelt?

– Be kell valljam, nem emlékszem az első kisbabára. Egyet tudok, hogy minden egyes szentség „első” kiszolgáltatásánál rettenetesen izgultam, hiszen minden szónak

a helyén kell lennie, a szertartást ismerni kell. Tehát az első keresztelésre nem emlékszem konkrétan, de a szorongást és örömet ma is érzem.

Ma már nagyon ritkán kereszteltek, személyes szolgálatom az, hogy hetente kétszer gyóntatok a dombban, s hetente kétszer ott misézem. Így tartom a kapcsolatot az ünnepekkel, a mindennapokban is a külső életemmel, hívekkel.

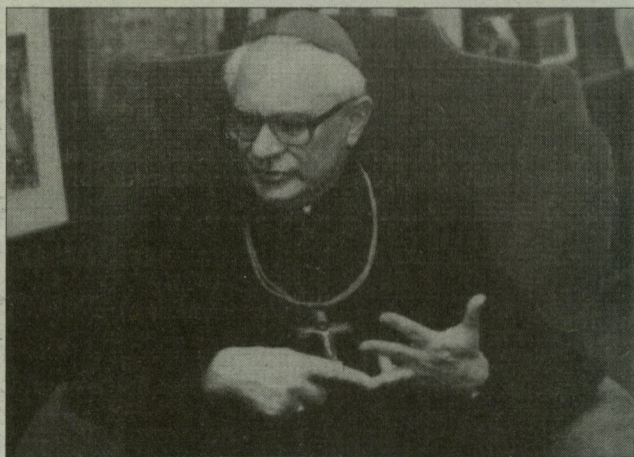
■ Amikor kislányt keresztelt, gondolt arra, hogy jó volna, ha pap lenne a kicsi? Van ebben a szentségben, pontosabban a szentség kiszolgáltatásában hely a személyességre?

– A szentség érvényességét természetesen nem befolyásolja a személyesség, hiszen a kegyelem áradása nem a papon múlik, hanem Jézus Krisztuson. Mégis fontos, hogy a pap közvetlensége, odafigyelése, áhítata és a hívek várakozása találkozzon, s szintén valóságos elem, hogy a papnak is vannak szubjektív érzései. Egy bőmből gyerek a keresztelés alatt feszültté, idegessé teheti a papot, de meg is szelídítheti egy gögicselés vagy egy mosoly.

Ha olyan család gyermekét kereszteljük, amelyben emelkedett hitélet uralkodik, természetesen, hogy arra is gondolunk, hogy a fiú talán pap is lehet. Ilyenkor magamban én is elmondok egy kérés fohászt.

Karácsonyi segítség

A létezés beszéde

Gyulay Endre válaszolt Dlusztus Imre főszerkesztő kérdéseire

Azt hiszem, hogy ez a személyesség az emberi természet része, s aki a szentséget kiszolgáltatja, nem zárhatja ki magát a saját élményeiből, érzéseiből.

■ Jézus Krisztus hajléktalan, születése pillanatában és menekült lesz már születése után röviddel. Mi az egyház, azon belül az egyházmegye feladata ebben a folyamatos szenvedéstörténetben, a menekültkérdésben?

– Nincsenek biztos adataink arról, hogy hány menekült él a

környezetünkben, s azt sem tudjuk, meddig hullámozik ez a menekültáradat, csak az biztos, hogy minden tőlünk telhető meg kell tennünk. Néha, sajnos azt is halljuk, hogy mit keresnek ezek itt. Pedig saját magunkat kell behelyeznünk a sorsukba, s akkor másként látjuk azokat, akik az életüket félve jönnek át hozzánk.

Amikor az erdélyiek jöttek, zömmel az én egyházmegyémben érkeztek. Szervezetten, nagyon sok millió forintot is, ruhaneműt, élelmet is adtunk

nekik. A plébániák szinte teljes köre állt készen a szolgálatra. Most már az állam is szervezettebben dolgozik ezen a területen, valamint a Máltai Szeretetszolgálat és a Caritas is komoly munkát végez a mienk mellett.

Sajnos, ma már arra is kell gondolnunk, hogy mi a helyzet ott, ahonnan az emberek menekülni kényyszerülnek. Föl-ütötte fejt az éhezés, az emberek sok helyen fagyhalálnak vannak kitéve, a lehetőségek szerint ebben a térségben is segítenünk kell.

■ Jézus: személynév, Krisztus: egy feladat neve. Amikor az egyház Jézus Krisztust mond, akkor összeköti az értelmezést és a történeti tényt. Jézus Krisztus a világlóság. Az ő kérdése: „És ti mit mondotok, ki vagytok?” Ha püspök úrtól kérdezi ezt Jézus Krisztus, mi az ön válasza?

Többszörösen is jótékony célt szolgál a Délmagyarország Kft. legutóbbi vállalkozása. Dlusztus Imre, lapunk főszerkesztője Gyulay Endre megyés püspököt kereste meg egy karácsonyi előtti beszélgetésre. Az interjú anyaga most jelent meg cégünk kiadásában a Segíték neked hazatalálni című könyvecsékben, amely már kapható az egyházmegye római katolikus plébániáin. Aki megveszi e kötetet, nemcsak a püspök úr gondolataival ismerkedhet meg, hanem jótékonykodik is. A bevétel felét ugyanis a vajdasági éhezők megsegítésére, másik felét pedig a szegedi alsóvárosi kolostor felújításának befejezésére ajánljuk fel.

E hasábjakon most az interjú egyes részleteit közöljük.